

**ARBITRATION COURT: A FULL-FLEDGED JUDICIAL BODY
FOR DISPUTE RESOLUTION**

**ТРЕТЕЙСЬКИЙ СУД: ПОВНОЦІННИЙ СУДОВИЙ ОРГАН
ВИРІШЕННЯ СПОРІВ**

Zaitseva A. V.

*Student
Educational and Scientific Institute of Law
State Tax University
Irpın, Ukraine*

Зайцева А. В.

*студентка
Навчально-науковий інститут права
Державного податкового
університету
м. Ірпін, Україна*

Dyachenko S. V.

*Candidate of Legal Sciences,
Associate Professor
Educational and Scientific Institute of Law
State Tax University
Irpın, Ukraine*

Дяченко С. В.

*кандидат юридичних наук, доцент
Навчально-науковий інститут права
Державного податкового
університету
м. Ірпін, Україна*

Задача вирішення спорів є необхідною складовою будь-якої суспільної системи. Конфлікти можуть виникати між людьми в будь-яких сферах життя, включаючи сімейні, комерційні, робочі та інші відносини. Існують різні способи вирішення конфліктів, які можуть бути застосовані залежно від природи та складності спору. Основні способи вирішення конфліктів можна поділити на дві категорії – позасудові та судові.

У навчальній літературі зазвичай зазначається, що основними позасудовими способами вирішення спорів є переговори, медіація та арбітраж (третейський розгляд). Переговори та медіація передбачають вирішення спору без участі суду, де сторони намагаються досягнути домовленості шляхом взаємних переговорів та компромісів. Арбітраж (третейський розгляд), з іншого боку, є формою альтернативного вирішення спорів, де сторони домовляються про те, щоб покласти вирішення свого спору на третю сторону, яка має повноваження вирішувати спір і надавати остаточне рішення.

Однак, є деякі особи, які не погоджуються з цим поглядом, стверджуючи, що третейський розгляд не може вважатися судовим розглядом. Вони вважають, що судовий процес є єдиним способом вирішення спорів, де сторони можуть захищати свої права та інтереси,

а рішення суду є остаточним та обов'язковим для виконання. Мій погляд відрізняється від цього твердження, виходячи з наступного.

Перш за все, важливо розібратися з термінами, які використовуються у даному випадку. Третейський суд – це вид альтернативного врегулювання спорів, в якому сторони визначають особу або групу осіб, які вирішують спір. Особи, які беруть участь в розгляді спору, називаються третейськими суддями. Третейська угода – це документ, який створюється сторонами для узгодження умов третейського суду. У цій угоді можуть бути викладені правила процедури, правові наслідки рішення та інші умови [1].

Третейський суд має декілька переваг порівняно з традиційним судовим процесом. Перш за все, він є швидким та ефективним способом вирішення спору, оскільки третейський суддя може працювати швидше та ефективніше, ніж судові установи, які можуть бути перевантажені. Друге, це можливі значні економічні вигоди, оскільки третейський суд може бути більш доступним за вартістю порівняно з традиційним судовим процесом, який може бути дуже дорогим. Третє, це можливість забезпечити конфіденційність і непублічність розгляду спору. У традиційному судовому процесі засідання відкриті для громадськості, але в третейському суді сторони можуть домовитися про збереження конфіденційності.

Важливо зазначити, що у третейському суді дійсно відбувається судовий розгляд справи. Третейський суддя виступає як незалежний та об'єктивний арбітр, який розглядає докази та аргументи сторін та вирішує спір згідно з правом.

Перед початком розгляду справи сторони повинні укласти третейську угоду, в якій вони визначають процедуру розгляду, кваліфікацію третейського судді, місце та строк винесення рішення, та інші умови. У процесі розгляду спору сторони можуть представляти свої докази та аргументи, а третейський суддя може призначити експертів для отримання додаткової інформації.

У кінці розгляду справи третейський суддя виносить рішення, яке є обов'язковим для виконання сторонами. Однак, важливо зазначити, що це рішення не є остаточним та може бути спростовано третейською угодою між сторонами. Якщо сторони не згодні з рішенням третейського суду, вони можуть укласти угоду про подальший розгляд спору, наприклад, шляхом медіації. [2, с. 289-298].

Третейська угода між сторонами може містити умову про можливість подачі апеляційної скарги на рішення третейського суду до суду відповідної юрисдикції. Таким чином, сторони можуть застосовувати процедури апеляції, які передбачені у законодавстві їх країни, щоб скоригувати рішення третейського суду.

Причина, чому сторони можуть бажати спростувати рішення третейського суду, може бути пов'язана з незадоволеністю рішенням або з тим, що рішення не відповідає законодавству країни, в якій спір виник. Якщо сторони не можуть домовитися про спростування рішення третейського суду, вони можуть звернутися до суду за визнанням рішення недійсним або за його виконанням.

Заключно, третейський суд є ефективним способом врегулювання спорів між сторонами. Він забезпечує швидке та недороге рішення спору, а також можливість збереження конфіденційності розгляду справи. Хоча рішення третейського суду є обов'язковим для виконання сторонами, воно не є остаточним та може бути спростовано третейською угодою.

Хоча третейський розгляд відрізняється від звичайних судових процедур, він все ж є судом і передбачає судовий розгляд справи. Третейський суд може вести дослідження, збирати свідчення, вивчати докази та вирішувати питання, що стосуються спору. Нарешті, третейський суд може видавати рішення, яке є обов'язковим для сторін [3, с. 97-108].

У будь-якому випадку, вибір між третейським розглядом та іншими способами вирішення спорів залежить від конкретної ситуації та потреб сторін. Тому важливо звернутися до досвідчених юристів, які зможуть допомогти вибрати найкращий спосіб вирішення спору з урахуванням всіх можливих обставин.

Література:

1. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. Дата оновлення 05.10.2016. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15> (дата звернення: 12.11.2018).

2. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Верби-Сидор. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с.

3. Теоретичні проблеми захисту прав учасників цивільних правовідносин в третейському суді [Текст] : автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Притика Юрій Дмитрович ; Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. К., 2006. 179 с.